

Hegmulders

Een mulder is uiteraard een molenaar, maar wat is dan een hegmulder? Het voorvoegsel heg staat in dit geval voor heimelijk, verdacht, onecht, vals..... (althans volgens het woordenboek).

Hegmulders waren korenmolenaars die geen vaste molen hadden maar door het land trokken om op korenmolens hun diensten aan te bieden. Ze waren vaak meesters in het billen van stenen. Overdag werkten ze hard en 's avonds dronken zij stevig volgens de verschillende overleveringen. In 1952 stierf - voor zover bekend - de laatste mulder die op ambacht ging, zoals het hegmulderschap in Limburg werd genoemd.

Vooraf in die zuidelijke provincies zijn zij dikwijls in verband gebracht met vreemde en spookachtige verhalen die over molens de ronde deden. Bijvoorbeeld het verhaal over de molenaar van de molen in Bergeik, die zoveel last van katten had dat hij 's nachts niet meer op zijn molen durfde te malen. Een hegmulder durfde wel de nacht door te malen. Hij stak twee kaarsen aan, een gewijde en een ongewijde en hing een ketel water boven het vuur. Terwijl hij aan het malen ging, kwamen er al snel katten de molen binnen, wel zo'n 40!

Ze dansten poot aan poot. De hegmulder nam een oude sabel en begon op ze in te hakken.

De volgende dag lag de muldersvrouw te bed met een vinger te kort en in de molen vond men een vinger met een gouden trouwring met de naam van de muldersvrouw.

Een duister geheim was door de hegmulder opgelost. Er kwamen vanaf die tijd nooit meer katten in de molen.

Overgenomen uit het Boek: "De molens in ons Volksleven" van A. Bicker Caarten.

Openingstijden: dinsdag: 13.00 – 16.30 uur
zaterdag: 13.00 – 16.00 uur
Tijdens de opening bereikbaar tel: 0297 346012

Locatie molen De Leeuw: Zijdstaat 28 te Aalsmeer

Uit de winkel

Soms deelt iemand zo maar een leuke ervaring met de vrijwilligers in de winkel.

Zo kwam er onlangs iemand langs die in de thuiszorg werkzaam is. Ze vertelde dat ze al een flinke tijd een oude man verzorgt, maar dat die de laatste tijd futloos was, nauwelijks meer at en dat hij meer en meer afviel.

Ze besloot om bij de molen grieten te kopen en hoopte dat hij de griesmeelpap wel zou eten. Dat deed hij en tot haar grote opluchting kwam hij in korte tijd 7 kilo aan en werd hij weer enthousiast en levendig.

Meel van de Leeuw nr. 38, juni 2015

Korenmolen "De Leeuw"

Aalsmeer
www.molendeleeuw.nl

Op **20 en 21 juni a.s.** wordt voor de tweede keer het Flower Festival Aalsmeer georganiseerd. Naast de locaties Belle Epoque aan de Oosteinderweg, het Instituut Boerma aan de Legmeerdijk en Fort Kudelstaart staat molen 'De Leeuw' in het bijzonder in de belangstelling.

Op het molenplein zal die dagen een portret van Vincent van Gogh zichtbaar zijn. Dit portret is geheel opgebouwd uit bloeiende planten! De scholen in Aalsmeer hebben er in de voorbereidingen al het nodige werk voor verzet. De vlaggetjes die de leerlingen vorig jaar voor het 150-jarig jubileum van de molen hebben gemaakt, zullen dit weekend dan ook opnieuw op de wieken worden aangebracht. 2015 is het Van Goghjaar: de schilder stierf 125 jaar geleden.

Het portret – in bloemen dus – zal vooral vanaf de stelling prachtig tot zijn recht komen. We verwachten het weekend van 20 en 21 juni dan ook veel bezoekers.

De molen zal 33 uur aaneengesloten draaien (als er wind is uiteraard) en toegankelijk zijn op zaterdag en zondag- van 10.00 tot 17.00 uur.

Zo is het voor iedereen mogelijk om op enig tijdstip dit kunstwerk ook van bovenaf te bekijken.

Natuurlijk zal ook de stelling worden versierd en is er een met bloemen aangegeven route van de molen naar de Historische Tuin.

Het Flowerfestival valt samen met het "Open tuinenweekend". Voor de overige activiteiten verwijzen we naar publicaties in de plaatselijke pers.

Leo Bertoen
Voorzitter

Maalloon

Tegenwoordig wordt er in onze korenmolen graan gemalen door vrijwillige molenaars. Met een maalploeg van maar liefst vijf personen (en vaak nog wat extra ondersteuning) malen zij bij toerbeurt tarwe, spelt, rogge, maïs, enz. Om dat meel vervolgens in de winkel te verkopen is er nog eens een groot aantal vrijwilligers twee keer per week in touw om alles af te wegen, te mengen en te verkopen.

Dat was vroeger nogal anders:

De korenmolenaar was toen een beroepsmolenaar en moest rond komen van zijn maalwerk. Daar kwam nog bij dat hij aan landheren of de plaatselijke overheid moest betalen voor het gebruiken van de wind! Er zijn uit die tijd nog z.g. windbrieven bekend, waarin die toestemming formeel werd verleend.

Vrijwel overal in Nederland werd de molenaar niet in geld, maar in natura betaald voor zijn maalwerk. De meeste boeren hadden liever dat er wat van hun graan werd afgehouden, omdat ze dat nauwelijks merkten.

De hoeveelheid graan die mocht worden afgehouden was niet in alle streken van Nederland gelijk en wijzigde in de loop van de tijden ook nog. Het zogenaamde scheploon bedroeg meestal 1/24 tot 1/16 deel van het gemalen graan. (of te malen?)

Dit afhouden gebeurde met een speciale maat of schep, de **molsterschotel**.

Dit gebruik is al zeer oud. Al in 1310 bevestigde Willem van Henegouwen, graaf van Holland en Zeeland, een keur voor het stadje Domburg. In dit document werd voorgeschreven hoe groot de korenmaat moest zijn. Inwoners van Domburg waren overigens verplicht hun

graan op de dorpsmolen van de graaf te laten malen. Men sprak dan van een **dwang- of banmolen**.

Het ging trouwens nog wel eens mis met het scheppen met de molsterschotel. Sommige molenaars schepten te diep, anderen lieten de mouw meescheppen. Er zijn in de loop van de eeuwen verschillende verhalen en gedichten geschreven over "de molenaar" die het niet zo nauw nam met de geldende voorschriften.

Nieuwe menger

De korenmolenaar van nu heeft het ten opzichte van de man uit het bovenstaande artikel heel wat makkelijker.

De werkomstandigheden zijn natuurlijk van een heel andere orde. Als er een periode lang geen wind is geweest, moeten we soms noodgedwongen "nee" verkopen in de winkel, maar een verplichting tot 's nachts doormalen is gelukkig niet meer van toepassing. De vrijwillige molenaars van 'De Leeuw' kunnen gewoon thuis slapen.

Natuurlijk willen we juist zo goed mogelijk laten zien hoe er honderden jaren lang op windkracht is gemalen. Toch zijn er een paar apparaten die het verwerken van het maalgoed wat makkelijker maken dan dat het vroeger was.

Zo gebruiken we voor het builen van volkorenmeel een elektrische buil. Een buil scheidt door middel van zeven de bloem, de griezen en de zemelen van elkaar. De klanten kunnen daardoor ook bloem kopen om daar wit brood van te bakken.

De griezen en zemelen worden afzonderlijk verkocht.

Voor het goed mengen van diverse mixen (pannenkoekmix, Voogesmix, waldkornmixen e.d.) gebruiken we een elektrische mengketel.

Er is kort geleden een gloednieuwe mengketel aangeschaft. Die maakt het mogelijk om 25 kg van een bepaalde mix tegelijk te maken. Bij de oude menger moest dat in een paar porties gebeuren om daarna de boel samen te voegen tot een zak van 25 kg.

De molenaars, vrijwilligers in de winkel en de leerlingmolenaars zijn er blij mee. Het scheelt veel werk. Wel is het goed om te weten dat de producten, die in verschillende verpakkingen worden verkocht, in de winkel met de hand door de vrijwilligers worden afgewogen.